

KLEINE AUGUST
Stefan Boonen (tekst), Anke Rymenams (illustraties)
De Eenhoorn
(door Inger Bos)

OVER DE MAKERS

Stefan Boonen (1966) groeit op in het Limburgse Hamont-Achel. Hij studeert houtbewerking, bijzondere jeugdzorg en orthopedagogie. Na zijn studie gaat hij in Leuven wonen. Hij is daar een van de oprichters van Artforum, een vereniging die jongeren en kunst bij elkaar wil brengen. In 2000 verschijnen de eerste jeugdboeken van Stefan Boonen: prentenboek 'Hoor je mij' en detective 'Tunnelbeest'. Hij heeft inmiddels meer dan negentig jeugdboeken (prentenboeken, voorleesverhalen, boeken voor eerste lezers, informatieve boeken, verhalen) geschreven. Sommige boeken zijn bewerkt voor theater ('Wow, wat een wolf!') of voor televisie ('Met opa op de fiets'). Zelf vindt Stefan Boonen het fijn als zijn boeken hem naar nieuwe plaatsen brengen: hij geeft een verhalen cursus aan gevangenen, doet onderzoek in een operatiekamer, geeft voorstellingen over zijn boeken in het buitenland. Zijn boeken zijn vertaald in o.a. het Frans, Duits, Fins en Zweeds.

Bron: www.jeugdliteratuur.org

Anke Rymenams is geboren in Leuven in 1983. Ze studeerde illustratief Ontwerp en Lerarenopleiding in Hasselt. Haar debuut 'Het Kleine Meisje dat alles wou geven' werd genomineerd in Jordanië voor de prijs 'beste kinderboek in de Arabische wereld'. Anke groeide op in een gezin van zeven kinderen. Als kind bracht haar fantasie haar overal. Later ging ze de wereld ontdekken: ze studeerde in Finland, werkte als vrijwilliger in Brazilië, deed archeologisch tekenwerk in Egypte, Griekenland, Turkije. Ondertussen woont ze weer in Leuven. Een duobaan van lesgeven en illustreren zorgt voor een inspirerende uitwisseling van verhalen.

Bronnen: www.eenhoorn.be

1. VOOR HET LEZEN

Omslag

Laat de voorkant van het boek aan de juryleden zien.

- Wat zien jullie op de tekening op de voorkant? (kleine jongen die hangt aan de arm van een man met grote spierballen; blauwe cirkel met daaromheen blauw/wit/rode stroken; ...)
- Waar doen die cirkel en stroken jullie aan denken? (zon met zonnestralen; circustent; ...)
- De jongen lijkt aan de arm van de man te zwieren, alsof hij aan een rekstok hangt. Hoe vinden de jongen en de man dat? Waar zien jullie dat aan? (leuk; fijn; aan de lachende gezichten; ...)

- Om de tekening van de jongen en de man zit een randje wit, dat er een beetje hoekig uit ziet. De tekenaar heeft deze twee figuren getekend, daarna uitgeknipt en vervolgens opgeplakt. Hoe vinden jullie dat eruitzien?

Titel en flaptekst

Lees de titel en de tekst op de achterkant voor. Praat hierover met de juryleden.

- Wie is Kleine August, denken jullie? (de kleine jongen die aan het zwieren is)
- Wanneer noem je iemand klein? (als iemand niet zo lang is; als iemand jong is; om te plagen of te pesten; ...)
- Waar gaat het verhaal over, volgens jullie? (August ontdekt dat het circus in de stad is. Hij wil er heel graag heen, maar hij mag niet. Hij loopt weg.)
- Wie zou de man op de voorkant van het boek kunnen zijn? (vader; oom; kennis; iemand uit het circus; ...)

2. TIJDENS HET LEZEN

Begin het voorlezen bij de titel op het omslag en laat daarna de schutbladen en de titelbladen zien, waarop het begin van het verhaal al te zien is.

Let op de intonatie van de tekst die in bruine hoofdletters staat. Met dit lettertype worden verschillende emoties uitgedrukt: o.a. het enthousiasme van August, de haast van tante Toos, de verontwaardiging van August, de betrokkenheid van meneer Max.

Laat na afloop van het voorlezen ook de achterste schutbladen zien.

3. NA HET LEZEN

Verhaal

Bespreek met de juryleden een aantal verhaalelementen.

- Hoe begint het verhaal? (Kleine August ontdekt dat het circus in de stad is en wil daar heel graag heen. Thuis, bij zijn Tante Toos, Oom Oberdon en Neef Nathan, luistert er niemand naar hem. Als ze horen dat er een circus is, vertrekken de familieleden direct en laten August thuis achter.)
- Wat valt jullie op aan dit begin? Wat vinden jullie bijzonder, raar of juist leuk? (August woont niet bij zijn eigen vader en moeder; zijn tante, oom en neef doen niet aardig tegen August; hij heeft geen eigen slaapkamer, maar slaapt op de rommelzolder; August is dol op het circus, hij heeft zelfs posters van het circus boven zijn bed hangen; ...)
- Hoe loopt het verhaal af? (Kleine August doet mee aan de circusact van Meneer Max, maar verliest daarbij zijn pet. Meneer Max komt de pet bij August terugbrengen. Hij nodigt August uit om de volgende dag weer naar het circus te komen.)
- In dit verhaal over August zit ook een sprookje verstopt. Kennen jullie het sprookje Assepoester? In dit sprookje woont Assepoester bij haar boze stiefmoeder en stiefzussen. Ze moet alle klusjes in huis doen, krijgt alleen oude kleren te dragen en heeft een kleine, vieze slaapplek. Als de prins een feest geeft, mag zij er niet heen. Een toverfee helpt haar toch naar het feest te gaan, waar ze onherkenbaar met de prins danst. Op weg naar huis verliest ze haar schoentje. De prins vindt het schoentje en gaat op zoek naar Assepoester. De stiefzussen doen net alsof het hun schoentje is, maar alleen Assepoester past het schoentje. Ze gaat met de prins mee en ze leven nog lang en gelukkig. Lijkt het verhaal over August op het verhaal over Assepoester, vinden jullie? (August woont ook niet bij zijn eigen ouders; August moet ook de klusjes in huis doen; August wordt ook onaardig behandeld; August wordt ook niet herkend in het circus; August verliest ook een kledingstuk; August wordt ook gevonden via dat kledingstuk; Augusts leven wordt daarna ook een stuk leuker, omdat hij met het circus mee mag; ...)
- Welk stukje in het verhaal vinden jullie spannend of juist grappig?

Personages

Bespreek met de juryleden de personages in het verhaal.

- August wordt Kleine August genoemd. Wat vinden jullie daarvan? (goed – August is nou eenmaal de jongste in het gezin; vervelend – het is een reden waarom hij niet mee mag naar het circus; goed – August kan meehelpen met de act van de sterke man juist omdat hij klein is; ...)
- Hoe voelt Kleine August zich in dit verhaal? (vrolijk/blij/enthousiast/opgewonden – wanneer hij met het nieuws over het circus thuiskomt; klein – wanneer hij hoort dat hij niet mee mag; boos – wanneer hij alleen thuis blijft; onzeker – wanneer hij door de stad dwaalt; verlegen – wanneer hij Meneer Max ontmoet; klein – wanneer hij onzichtbaar wil zijn in de circustent; verdrietig – wanneer hij denkt dat hij wordt weggestuurd; trots – wanneer hij Meneer Max mag helpen; blij/trots – wanneer meneer Max hem vraagt om weer terug te komen; ...)
- Kan August zich ook klein voelen? Hoe voel je je dan, denken jullie? (verdrietig; alsof je niet gezien wordt; bang; ...) Hoe zie je dat op de prenten? (hangende schouders; ineengedoken; verdrietig gezicht; ...)
- Is er een personage dat niet genoemd wordt in het verhaal? Zien jullie iemand op de tekeningen waarover niets gezegd wordt? (het groene salamandertje dat altijd bij August in de buurt is; ...) Waarom wordt er niets over het diertje gezegd, denken jullie?
- August is dol op het circus. Wat vinden jullie van het circus? Zou je, net als August, ook mee willen doen met een circusact? Met welke?

Taal

Bespreek met de juryleden de taal in het verhaal.

- Klein (Kleine August) is de tegenstelling van groot. Door een tegenstelling te gebruiken lijkt het alsof klein extra klein is en groot extra groot. In het verhaal staat twee van die tegenstellingen: “Op het Grote Plein bleef Kleine August staan.” en “Er kwam een man aan met grote handen en grote oren. (...) Kleine August wees naar alle kanten.” Kennen jullie nog meer tegenstellingen? (hoog/laag; koud/warm; kort/lang; leuk/stom; verdrietig/blij; ...)
- Er staat in de tekst: “En toen gooide hij de jongen. Hoog, nog hoger. Hoger dan hoog.” Vinden jullie klein en hoog ook een tegenstelling?
- De figuren in dit verhaal worden Kleine August, Tante Toos, Oom Oberdon, Neef Nathan en Meneer Max genoemd. Wat valt op als jullie deze namen horen? (steeds dezelfde beginletter, TT/OO/NN/MM, behalve bij August; ...)
- Hebben jullie moeilijke woorden in het verhaal gehoord? En welke woorden vinden jullie mooi of juist grappig?

Illustraties

Bespreek met de juryleden de illustraties.

- Op het omslag is een tekening te zien die bestaat uit getekende en geknipte onderdelen. Wat valt jullie op aan de prenten op de schutbladen en aan de andere prenten? (schutbladen – potloodtekeningen, zoals losse (oefen)schetsen eruit zien; binnenwerk – potlood en collage; niet alle onderdelen op de prenten zijn ingekleurd; de meubels zien er soms slordig uit: de lades van een kast zitten scheef, net zoals de planken van de vloer; er is nog tape/plakband zichtbaar; soms is er een enkele lijn om iets uit te beelden, zoals een trap; ...)
- Zien jullie patronen in de prenten? Kleuren, vormen of onderdelen die steeds opnieuw te zien zijn? (het groene beestje bij August; de blauw/wit-gestreepte koepel van de circustent; blauw en rood in de stroken/stralen op het omslag/in de kleding van August/in de kleding van Neef Nathan; de rode circusposter met Meneer Max; het tape bij de papiersnippers met tekst; de blauw/rode stralen bij de vlucht in de lucht en wanneer Meneer Max August komt halen; ...)
- De circusposter op de laatste prent ziet er anders uit: nu staan Meneer Max en August er samen op. Wat betekent dat, denken jullie?
- Wat vinden jullie van de tekeningen, van de manier waarop ze gemaakt zijn? Passen ze goed bij het verhaal, vinden jullie? Welke prent vind je het leukst?

Creatieve opdracht

Laat de juryleden de bewegingen op de schetsen van de schutbladen voorin nadoen. Eventueel ook de houding/beweging en bijbehorende emotie van August op de prenten van het binnenwerk.

Materiaal

- Kleurpotloden
- Wit tekenpapier
- Vellen papier in allerlei kleuren, plaatjes van circusacts/dieren
- Schaar
- Lijm
- Pen

- Bij welke voorwerpen horen ook stralen? Laat de juryleden zo'n voorwerp tekenen en kleuren, of knippen, plakken en kleuren.
- Welke circusact vinden de juryleden het mooist, leukst of spannendst? Laat de juryleden een poster tekenen of knippen/plakken met deze act.

Extra titels

- Tijs en de eenhoorn / Imme Dros & Harrie Geelen (Querido, 2015) – weglopen
- Naar het circus / Reina Ollivier & Madeleine van der Raad (Clavis, 2019) – circus
- Circusnacht / Mattias De Leeuw (Lannoo, 2016) – circus
- Emma en het beestjesfeest / Alex T. Smith (Van Goor, 2012) – sprookjesachtige verhalen
- Grootmoeders grote oren / Jacques Vriens (Van Holkema & Warendorf, 2006) – sprookjes

Juryleden kunnen online op de KJV-boeken reageren.

Ga naar www.kjv.be, klik op 'Welke boeken moet ik lezen' en dan op de groep en het boek in kwestie.